

[Fiskeriministeren.]

om typerne af de redskaber, der anvendes, fangsternes størrelse i de enkelte redskaber, og hvem der udøver fiskeriet.

Dette materiale viser bl. a., at det fiskeri, der drives af ålegårdsejerne selv, kun andrager ca. 10 pct. af udbyttet af det fiskeri, der drives af andre end ålegårdsejerne, således at det kan fastslås, at den nærmere sammenhæng mellem ejendomsretten til kyststrækningen indenfor og de udsatte redskaber, som må antages at have ligget til grund for rettighedernes opståen, ikke længere er tilstede. Dertil kommer, at langt den største del af fiskeriet foregår med større og meget mere fiskedygtige redskaber end dem, der hidtil er anerkendt som „lovlige“ af ålegårdsnævn og ålegårdsovernævn.

Det foreliggende forslag går i korthed ud på, at ålegårdsretten og tillige de særlige rettigheder til fiskeri, der findes enkelte steder på dansk søterritorium, overtages af staten mod erstatning. Afløsningen forestås af en for hele landet fælles kommission på 6 medlemmer.

Efter afløsningen gives fiskeriet ikke frit med det samme, idet det over en vis periode overlades de hidtidige brugere af fiskeriet eller eventuelt udlejes. Denne ordning forekommer mig særdeles tiltalende, selvom jeg nok kunne have ønsket, at det havde været muligt straks at give fiskeriet frit. Ved den foreslåede ordning opnår man, at afløsningen bliver ret billig for statskassen, og man undgår således, at statskassen skal udrede betydelige beløb, uden at fangst-udbyttet muligvis væsentligt forøges. Man opnår også herved at gribe mindst muligt ind i de nuværende ejeres og brugeres forhold, medens det dog sikres, at fiskeriet efter en overskuelig tid vil være frit overalt. Hvor rettighedsindehaverne selv udnytter retten, sker der en reduktion af erstatningen som følge af, at erstatningen straks fastsættes og udbetales. Da retten faktisk først ophører efter mindst 20 års forløb, kunne udbetalingen være udskudt lige så længe. Der foretages derfor en reduktion i erstatningsbeløbet svarende til 5 pct. renter og renters rente. Er brugeren lejer, får han lov til at fortsætte mod at betale leje til statskassen.

Den periode, hvori de nuværende brugere efter afløsningen får lov at fortsætte deres fiskeri, foreslås fastsat til 20 år, eventuelt brugerens livstid.

Kommissionen havde under hensyn til, at denne tid måtte betragtes som en overgangsform til frit fiskeri, foreslået, at lejen blev reduceret til 75 pct. af den nuværende leje. Det forekommer mig imidlertid ikke, at kommissionens forslag på dette punkt er helt velbegrunderet, idet der for mig at se ikke kan være nogen grund til, at de hidtidige lejere skal betale mindre, fordi staten overtager rettighederne, hvilket også ville medvirke til, at afviklingen blev unødigt fordyret for statskassen.

Spørgsmålet om, hvorvidt de ålegårdsberettigede overhovedet har krav på erstatning, har iøvrigt ikke været helt uomtvistet; således kan jeg nævne, at der bl. a. i den kommission, der afgav sin betænkning i 1919, ikke var enighed herom. I den sidste kommission var der imidlertid blandt medlemmerne enighed om, at såvel ålegårdsretten som de særlige rettigheder til fiskeri på søterritoriet er egentlige formuerettigheder, der omfattes af grundlovens § 73, således at grundejerne derfor må have krav på erstatning for rettighedernes afløsning.

Med hensyn til erstatningens størrelse går forslaget ud på, at der ydes indehaverne af de særlige fiskerirettigheder en erstatning, der såvidt gørligt opvejer det indtægtstab, som rettighedernes indehavere lider, og samme standpunkt indtages med hensyn til de ålegårdsejere, der udnytter deres rettigheder med redskaber, der er anerkendt som „lovlige“ redskaber af ålegårdsnævn og ålegårdsovernævn samt af Højesteret. For de ålegårdsejere, hvis rettigheder udnyttes med større og mere fiskedygtige redskaber end dem, der er anerkendt som „lovlige“ i henhold til den hidtidige praksis, foreslås en vis reduktion i erstatningen.

Ved beregning af erstatningen er den leje, der betales for rettighederne, lagt til grund, og der er anvendt en kapitalisationsfaktor på 20. I denne faktor foreslås dog samtidig en reduktion dels med et beløb nogenlunde svarende til skattebyrden, dels — som allerede nævnt — i et meget stort antal tilfælde med et beløb som følge af, at rettig-